

Izglītības un zinātnes
ministrija

Paveiktais un turpmākie soļi akadēmiskās karjeras reformas īstenošanā

Dr Brigita Kukjalko
vecākā eksperte augstākās izglītības jomā
Izglītības un zinātnes ministrija

20/02/2026

AKADĒMISKĀS KARJERAS REFORMAS ĪSTENOŠANA

2025

2026

MAR

JUN

DEC

2029

2031

Konceptuālā
ziņojuma
apstiprināšana
MK

Iesniegšana
Valsts
kancelejā

Pieņemšana
Saeimā

**Stājas spēkā
lielākā daļa
normu**

Stājas spēkā normas
par darba snieguma
novērtēšanu, darba
līgumu nosacījumiem

Stājas spēkā
normas par
augstāku
kvalifikāciju
pētniekiem

LIKUMPROJEKTU PAKETES IZSTRĀDE
Grozījumi Augstskolu likumā, Zinātniskās darbības
likumā un Profesionālās izglītības likumā

Saistīto tiesību aktu
sagatavošana un stāšanās spēkā

OECD un Eiropas Komisijas īstenotais TAI
projekts «Atbalsts jauna akadēmiskās karjeras
ietvara institucionālai ieviešanai Latvijā»

Jaunā akadēmiskās karjeras ietvara ieviešana institūcijās

Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 5.2.1.r reformas
«Augstākās izglītības un zinātnes izcilības un pārvaldības reforma»

STATUS QUO

Likumprojektu pakete tika nodota **publiskajai apspriešanai** Tiesību aktu portālā no **2026. gada 21. janvāra līdz 5. februārim**.

Ministrija ir izvērtējusi saņemtos viedokļus un, balstoties uz tiem, **pilnveidojusi likumprojektus**.

Šobrīd: pilnveidotie likumprojekti tiek nodoti **starpinstitūciju saskaņošanai** Tiesību aktu portālā.

(1) PUBLISKĀ APSPRIEŠANA (21.01.–05.02.2026.): GALVENIE PRECIZĒJUMI LIKUMPROJEKTU PAKETĒ

1. NODARBINĀTĪBAS REGULĒJUMS

Precizēts

Savstarpēji salāgots likumprojektu regulējums par nodarbinātību, tostarp:

- ✓ darba līgumu slēgšana uz noteiktu un nenoteiktu laiku akadēmiskajā karjerā;
- ✓ speciāls regulējums darba līgumiem uz noteiktu laiku (izņēmums no Darba likuma 45. panta);
- ✓ amatu savienošana, viesamati un nodarbinātība zinātnes universitātes ekosistēmā.

Kāpēc

Lai nodrošinātu vienotu, skaidru un elastīgu nodarbinātības sistēmu akadēmiskajā un pētniecības karjerā.

2. ATLASES PROCEDŪRU DIFERENCIĀCIJA PĒC KARJERAS POSMA AUGSTSKOLU LIKUMĀ

Precizēts

Augstskolu likumā noteikta atšķirīga pieeja atlases procedūrām akadēmiskās karjeras posmos:

- ✓ **tenūrgaitas amatiem, tenūras amatiem, augsti kvalificēta un vadošā akadēmiskā personāla amatiem** – valstī vienoti atlases principi, atlases komisijas vai nozares profesoru padomes iesaiste;
- ✓ jaunākā un kvalificētā akadēmiskā personāla amatiem – augstskolu autonomija atlases procedūru noteikšanā.

Kāpēc

Lai nodrošinātu vienotus kvalitātes standartus karjeras augstākajos posmos un vienlaikus saglabātu augstskolu autonomiju pašām noteikt atlases procedūras jaunākā un kvalificētā akadēmiskā personāla amatiem.

(2) PUBLISKĀ APSPRIEŠANA (21.01.–05.02.2026.): GALVENIE PRECIZĒJUMI LIKUMPROJEKTU PAKETĒ

3. PĒTNIECĪBAS KARJERAS AUGSTĀKAIS POSMS

Precizēts

Ieviests **pētniecības profesora amats** pētniecības karjeras ceturtajā posmā.

Kāpēc

Lai salāgotu akadēmiskās un pētniecības karjeras struktūru.

4. TENŪRAS REGULĒJUMS

Precizēts

Darba līgums tenūrgaitas amatā līdz 6 gadiem, ne vairāk kā 2 reizes pēc kārtas.

Kāpēc

Lai nodrošinātu pietiekamu laiku pētniecībai un atbilstošai darba snieguma novērtēšanai.

5. KOLEDŽAS: VIENOTS REGULĒJUMS AR AUGSTSKOLU LIKUMU

Precizēts

Profesionālās izglītības likumā noteikts, ka koledžu akadēmiskajam personālam piemēro Augstskolu likuma regulējumu, tostarp jaunākā un kvalificētā akadēmiskā personāla atlases kārtību nosaka institūcija; akadēmiskā viespersonāla piesaisti regulē Augstskolu likums.

Kāpēc

Lai integrētu koledžas vienotajā akadēmiskās karjeras sistēmā un novērstu regulējuma dublēšanos.

AKADĒMISKĀ KARJERA un PĒTNIECĪBAS KARJERA – KOPĪGAIS

AUGSTSKOLAS, KOLEDŽAS

ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS (kas nav augstskolas)

1. Amatu struktūra

salāgota akadēmiskās un pētniecības karjeras posmu un amatu struktūra

2. Atlases procedūras

diferencētas atlases procedūras pa karjeras posmiem, institūciju autonomija attiecībā uz pirmajiem diviem karjeras posmiem

3. Nodarbinātība

vienots nodarbinātības regulējums (darba līgumi, amatu savienošana)

4. Snieguma novērtēšana

darba snieguma/ zinātniskās darbības snieguma novērtēšana

5. Tenūras sistēma

izveidošanas iespēja augstskolām un zinātniskajiem institūtiem

6. Mobilitāte

vienots, elastīgāks akadēmiskā viespersonāla/viesamatu regulējums

7. Darba attiecību izbeigšana

skaidrāki darba tiesisko attiecību izbeigšanas nosacījumi

AKADĒMISKĀ KARJERA un PĒTNIECĪBAS KARJERA – ATŠKIRĪGAIS

1. Amatu struktūra

2. Atlases procedūras augstākajos amatos

3. Snieguma novērtēšanas regulējums

KOPUMĀ:
Institucionālais
tvērums/regulējuma
detalizācijas pakāpe

AUGSTSKOLAS

asistents studiju darbā, akadēmiskā personāla amati jomas praktiķiem visos karjeras posmos, profesors, izcilības profesors

valsts līmenī noteikti atlases principi; atlases komisijas un nozares profesoru padomes iesaiste

deleģējums MK noteikt akadēmiskā personāla kvalifikācijas/darba snieguma novērtēšanas kārtību augstākajiem amatiem

detalizētāks regulējums Augstskolu likumā

ZINĀTNISKĀS INSTITŪCIJAS (kas nav augstskolas)

pētnieki ar praktisko kompetenci otrajā un trešajā karjeras posmā, pētniecības profesors

plašāka institucionālā autonomija atlases organizēšanā

nav deleģējuma MK par kvalifikācijas/zinātniskās darbības snieguma novērtēšanu

elastīgāks regulējums Zinātniskās darbības likumā

AKADĒMISKĀS KARJERAS REFORMA: TURPMĀKIE SOĻI

2025

2026

MAR

JUN

DEC

2029

2031

Konceptuālā
ziņojuma
apstiprināšana
MK

Iesniegšana
Valsts
kancelejā

Pieņemšana
Saeimā

**Stājas spēkā
lielākā daļa
normu**

Stājas spēkā normas
par darba snieguma
novērtēšanu, darba
līgumu nosacījumiem

Stājas spēkā
normas par
augstāku
kvalifikāciju
pētniekiem

LIKUMPROJEKTU PAKETES IZSTRĀDE
Grozījumi Augstskolu likumā, Zinātniskās darbības
likumā un Profesionālās izglītības likumā

Saistīto tiesību aktu
sagatavošana un stāšanās spēkā

OECD un Eiropas Komisijas īstenotais TAI
projekts «Atbalsts jauna akadēmiskās karjeras
ietvara institucionālai ieviešanai Latvijā»

Jaunā akadēmiskās karjeras ietvara ieviešana institūcijās

Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 5.2.1.r reformas
«Augstākās izglītības un zinātnes izcilības un pārvaldības reforma»

Izglītības un zinātnes
ministrija

Paldies!

IZM_gov_lv

Izglitibas.ministrija

izglitibasministrija